

Richtlijn gedrag

De Don Bosco wil een sociale en veilige plek bieden aan kinderen, leerkrachten en ouders. We streven naar een veilig en prettig klimaat met heldere regels.

- Hoe ga je met elkaar om?
- Wat is wenselijk gedrag?
- Wat is ongewenst gedrag en hoe handelen we op dat moment?

De richtlijn is opgedeeld in niveaus waarin we vooral preventief te werk gaan. De niveaus zijn helpend bewust te worden van het type gedrag dat het kind laat zien en de eventuele behoeftes en hulpmiddelen die het kind nodig heeft. De niveaus en daarbij mogelijke handelingen en interventies zijn per situatie en per leerling verschillend.

De Don Bosco kent aangaande gedrag:

- Schoolafspraken
- Klassenafspraken

Vanaf niveau 3 rapportage in Parnassys:

- Wat gebeurde er?
- Wie waren betrokken?
- Welke afspraken zijn gemaakt?
- Welk effect?

Schematisch overzicht

Niveau	Gedrag	Betrokken	Oudercontact
1	Groepsvorming (we doen allemaal ons best)	LK	Kennismakingsgesprek
2	Signaleren (het gaat soms mis, we sturen bij)	LK/IB	Rapport/voortgangsgesprek (informeel)
3	Aangepast handelen (als bijsturen niet genoeg is)	LK/IB/SWV	Dossievormend (formeel)
4	Intensief aangepast handelen (hulp nodig, planmatig handelen)	LK/IB/DI/SWV	Frequent/dossievormend (formeel)
5	Handelingsverleggen (grenzen over, externe specialist)	LK/IB/DI/SWV	Frequent/dossievormend (formeel)
Rood!	Excessief gedrag (direct handelen, onacceptabel gedrag)	LK/IB/DI/SWV	Frequent/dossievormend (formeel)

Niveau 1 'Groepsvorming' (We doen allemaal ons best)

Om goed van start te gaan is het belangrijk dat de **schoolregels** voor iedereen duidelijk zijn. Bespreek de schoolregels in de klas en herhaal deze. Daarnaast maakt iedere klas samen met de kinderen **klassenafspraken inclusief social media afspraken**. Bespreek met de kinderen waarom deze afspraken gemaakt zijn.

De leerkracht investeert in het leren kennen van de kinderen en het opbouwen van een band. Er wordt gewerkt aan groepsvorming en een veilig klassenklimaat. Hierin zijn de Gouden, Zilveren en Bronzen Weken van cruciaal belang.

Niveau 2 'Signaleren' (Het gaat soms mis, we sturen bij)

Het gedrag van een leerling valt meer op (bijvoorbeeld onrustig, impulsbeheersing, meer aandacht nodig, door de klas praten, meer moeite hebben om zich aan afspraken te houden).

Met eenvoudige handelingen (verbaal en non-verbaal) is het gedrag van de leerling bij te sturen.

Niveau 3 'Aangepast handelen' (Als bijsturen niet genoeg is)

Het kind blijft ongewenst gedrag vertonen. Het kind blijft bijvoorbeeld de les verstoren.

Waarschuwen en bijsturen is niet genoeg. Het kind heeft begrenzing nodig. Bij begrenzen spreekt de leerkracht verwachtingen uit, biedt hulp en stelt consequenties waar nodig. Deze leerling wordt besproken in de leerlingbespreking (LK/IB).

Interventies' gericht op: emotieregulatie, conflicten, laag zelfbeeld, somberheid/zorgen, ontspannen, taakgerichtheid/werkhouding, planning, executieve functies algemeen, meidenvrij/pesten.

- Voer een individueel gesprek met de leerling.
- Zet een consequentie in. Denk bijvoorbeeld aan een aparte werkplek voor een bepaalde les; vooraan zitten, koptelefoon, beloningssysteem, nadenkblad, nablijven, e.d.

Niveau 4 'Intensief aangepast handelen' (Hulp nodig, planmatig handelen)

Wanneer het basis handelen van de leerkracht (niveau 1, 2 en 3) niet werkt en de tips van IB/SWV onvoldoende effect hebben, moet gekeken worden wat er aan de hand is.

Dit niveau is de onderzoeksfase; er is meer zicht nodig op waar het gedrag vandaan komt en wat het kind nodig heeft. Deze fase duurt enkele weken/maanden aangezien plannen tijd nodig hebben om te bekijken. Of denk aan medicatie en hulp die nog moeten worden aangevraagd/ingezet. In eerste instantie gaan leerkracht, het kind, de ouders en IB samen met SWV op zoek naar oorzaken en hulpmiddelen (Dit kan in een consult of een SOT). Het kind heeft intensief/aangepaste hulp nodig om het gedrag te kunnen veranderen. In deze fase zien we bijvoorbeeld motivatieproblemen, concentratieproblemen, leerproblematiek (onder- en overvraging).

Wanneer het onvoldoende duidelijk blijft wat de oorzaak is, kunnen IB en leerkracht de ouders doorverwijzen voor eventueel extern onderzoek en/of externe hulp. Er is echt meer nodig, anders raakt school uiteindelijk handelingsverlegen (niveau 5). Met intensieve interne en externe interventies wordt getracht het gedrag te reguleren.

Niveau 5 'Handelingsverlegen' (Grenzen over, externe specialist)

Ondanks alle interne en externe hulp, merken we dat het kind herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag laat zien. Alles binnen de mogelijkheden van school is ingezet. De ingezette hulp heeft geen gewenst effect opgeleverd. Het welbevinden en/of de veiligheid van de leerling en/ of klasgenoten komen in het geding. Daarnaast kan de onderwijskwaliteit in het geding komen. De school is handelingsverlegen. We kunnen niet aan de onderwijsbehoefte van het kind voldoen. Deze fase is een voorbereiding op specialistische zorg en/of een andere vorm van onderwijs. Gedurende deze fase is de school verplicht om een bepaalde vorm van onderwijs te bieden (overbruggingsfase). Hiervoor wordt een plan opgesteld met alle betrokkenen.

De activiteiten en consequenties waar in deze fase voor gekozen worden, zullen altijd in overleg gaan. Het is per situatie en kind afhankelijk wat passend is.

Vervolgstappen kunnen zijn:

- HIA
- Aparte werkplek buiten de klas (interne schorsing)
- Lestijdverkorting
- Externe schorsing (thuisonderwijs)
- Externe trajecten (bijvoorbeeld KANSgroep)

Niveau rood 'Excessief gedrag' (Direct handelen, onacceptabel gedrag)

Onder excessief gedrag verstaan wij gedrag dat alle grenzen overschrijdt en daardoor onacceptabel is/ is geworden. De veiligheid van de omgeving of het kind zelf komt in het geding.

1. Incidenteel excessief gedrag

Een kind overschrijdt 'éénmalig en direct' een grens/ de grenzen.

Voorbeeldsituaties:

- Eenmalige escalatie (bijv. op het voetbalveld):
 - Haal het kind/de kinderen direct uit de situatie/ zet ze aan de kant om rustig te worden.
 - Gesprek en/of nadenkblad om de situatie in beeld te krijgen.
 - Overleg met IB en directie over een passende consequentie.
 - Duidelijke waarschuwing dat we dit niet accepteren.
- Eenmalige heftige escalatie (bijv. heftig vechten, dingen kapot maken/onveilige situaties):
 - Haal het kind/de kinderen direct uit de situatie. Zet het kind bij IB of directie.
 - Gesprek en of nadenkblad om de situatie in beeld te krijgen.
 - Overleg met IB en directie over een passende consequentie.
Een dagdeel/dag uit de klas.
 - Officiële waarschuwing met betrekking tot schorsing. De volgende keer zal er een interne schorsing zijn van een dag.

2. Structureel excessief gedrag

Een kind overschrijdt meerdere malen een grens/de grenzen. Hiermee wordt bedoeld dat het kind school het gedrag niet langer kan accepteren. Daarnaast valt eenmalig ernstig wangedrag van een leerling hier ook onder. Denk bijvoorbeeld aan: diefstal, bedreiging, geweld, mishandeling etc. De leerling misdraagt zich zo, dat sprake is van verstoring van de rust, orde of veiligheid op school.

De duur van de schorsing is afhankelijk van de ernst van het wangedrag. Een schorsing voor een week kan mede inhouden dat schriftelijk aangekondigd wordt dat bij een volgende overtreding een verwijderingsprocedure kan worden ingezet.

In samenspraak met IB/DIR wordt de consequentie en het vervolgtraject besproken. De consequentie is afhankelijk van de zwaarte van het incident en van de desbetreffende leerling. Het gesprek is hier van essentieel belang.

Mogelijke consequenties zijn:

- Interne/externe schorsing (1/2 dag, 1, 3, 5 dagen)
- Aparte werkplek in de klas of bij een andere groep
- Gesprek met IB – directie
- Excuusbrief schrijven

De leerkracht brengt de ouders (bij voorkeur) fysiek op de hoogte. Indien dit niet mogelijk is dan telefonisch. De leerkracht stuurt later samen met IB/DIR een mail, namens school (zoals zojuist besproken.....ter dossiervorming).

Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht, IB/DIR en mogelijk betrokken externen.

NB1 Wordt een leerling 1 dag geschorst > op de hoogte brengen bovenschools directeur.

NB2 wordt een leerling langer dan 1 dag geschorst > op te hoogte brengen bovenschools directeur + leerplicht.

Bijlage 1: Ideeën en activiteiten rondom ‘Groepsvorming’

Klassenmanagement:

- Samen klassenafspraken opstellen
- Regelmatig de afspraken herhalen
- Reflectiegesprekken (wat ging er goed/kan beter/onze successen zijn)

Vormen van een groep:

- Korte kennismakingsspellen
- Boek: ‘De gouden weken’
- 108 werkvormen Klasse(n)kracht
- De map “Goed gedaan” met klassen- teambouwers

Bijlage 2: Ideeën en interventies om in te zetten bij aangepast handelen

Activiteiten begrenzen:

Bijvoorbeeld de reactieprocedure a.d.h.v. blokjes:

Stap 1 : Vraag naar/herinner de leerling aan de gedragsverwachting

Stap 2 : Benoem het ongewenste gedrag en geef de leerling een keuze

Stap 3 : Indien de leerling na twee keer door blijft gaan, benoem dan de consequentie. Bijvoorbeeld tijdelijk op een andere plek zitten

Activiteiten algemeen:

- Aparte werkplek/tafel draaien
- Koptelefoon
- Sticker-/beloningssysteem
- Afkoelen/ontprikken in het bijkombos
- Werken in een andere klas (preventief/curatief)
- Aanmelden voor de praatjuf/kindercoach
- Gericht kindgesprek

Nadenkblad

Je krijgt dit blad omdat je je niet aan regels hebt gehouden, niet hebt geluisterd of verkeerde woorden hebt gebruikt. Schrijf op wat er is gebeurd, hoe jij reageerde en wat er daarna gebeurde.

Naam:

Datum:

Groep:

Moment van de dag:

Wat is er gebeurd?
Wat deed ik?
Wat ik kan doen om te voorkomen dat ik weer op deze manier reageer?
Welke afspraken kan ik nu maken?
Wat heb ik nodig om mij aan de afspraak te houden?

Dit blad neem je mee naar huis en bespreek je met je ouders/verzorgers en breng je daarna terug bij je eigen leerkracht, met de handtekening van een ouder/verzorger eronder.

Naam ouder:

Handtekening:

